

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft. — kr.
Félévre 5 „ „ „
Negyedévre 2 „ „ „
Egy órára 1 „ „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos post. sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzör
hirdetéseik alk. szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Gordiusi csomó.

Debreczen, december 28.

(R. A.) Még csak néhány nap választ el bennünket azon naptól, melyen hivatalosan proklamáljuk a nagy világnak, hogy ime tekintetek reánk, jöjjetek el hozzánk és ünnepeljétek hazánknak, ennek a sokat szenvedett szegény Magyarországnak ezredéves ünnepét.

Büszkén mondhatjuk azt, hogy ünnepeljenek bennünket, mert hiszen megérdemeltük. Dolgoztunk, fáradtunk, küzdöttünk ezer évig s munkakedvvel meggyünk a másik ezredévbe, mert érezzük, hogy a munkának, a küzdelemnek, a szenvedésnek még nincs vége, hanem még csak ezután következnek az igazi, a melyen végleg el kell dőlnie sorsunknak, akár jobbra, akár . . .

Nem, nem . . . Az nem lehet másképpen, mert hiszen csak jobbra fordulhat sorsunk, balra nem. Lehetetlenség az igaznak elbukni; lehetetlenség, hogy a sötétség örökké tartson s ne tudjon keresztül hatolni rajta a felkelő nap, a második ezredévben másodszor alakuló független Magyarország ragyogó napja, mely vezérelni fogja tovább azon ideál felé, mely rövid időre bár, de független nemzeti állam képében negyvenhét év előtt élt s az orvul ásott, világosi sírból újra feltámadt, hogy éljen s viruljon az idők végeig.

Ünnep előtt vagyunk s ünnepelni akarunk — mégis akadnak ünneprontók, kik minden eszközt megragadnak, csak hogy ne lehessen teljes a mi örömünk.

Irigyeink vannak, kik nem akarják, hogy a mi ünnepünk olyan legyen, mint a milyennek mi akarjuk, ellenségeink vannak, olyanok, kik a sötétből intézik ellenünk a támadást. A kezét ismerjük már, tudjuk, hogy honnan sújt felénk, mert hiszen századok óta érezzük átkos működését. Ez a kéz, a bécsi kéz az, mely úgy a tolvaj, mint az orgyilkos és bakó szerepének egyformán aljas végrehajtója volt.

Ez a kéz lopta meg a századok harcában kimerült magyar nemzetet, ez a kéz döfte le a hazafiakat, ez a kéz végezte ki a vértanukat s ez a kéz az, a mely a barátság álarcza alatt lopni jött újra 67-ben.

Ezt az átkozott kezét készül megragadni két hét múlva a Bánffy-kormány, hogy meghosszabbítsa a kiegyezést vele.

Meg fogja, meg akarja ragadni azt az aljas kezét, melyet Bécsből nyujtának felé s csuszva-mászva, a lakáj alázatosságával, a szolgálta meghunyászkodó természetével akarja nyujtani felé a ma-

gát a magyar nemzet nevében, hogy újabb merényletet kövessen el hazánk függetlenségi törekvései ellen.

Feltételekhez hogyan is merné kötni e szerződést? Örül, ha neki nem szabnak feltételeket.

Pedig megteszik, mert már is megindult az ellenáramlat Magyarországnak az új kiegyezési törekvéseivel szemben, pusztán azért, hogy elfojtsa a nemzeti mozgalmat, mely a függetlenség felé vezetne. Arról pedig bécsi fogalmak szerint még álmodnunk sem szabad, mert azzal vetkezünk az összbírodalom eszmeje ellen.

Ezért nem szabad a mi ezredéves ünnepünknek örömmünnepek lenni; ezért nem szabad a szabadság szobrának és Magyarország függetlenségét szimbolizáló halhatatlan Kossuth Lajos szobrának elkészülni a millennium évére. Ugy akarnak bennünket feltüntetni, mint egy olyan népet, mely önként lemondott a függetlenségről s még gondolni sem akar rá. Azért nem szabad a szabadság és Kossuth-szobornak az önállóságunkat hirdetni, mert szemet találna szurni az idegen nemzeteknek, de legfőképpen a császárnak, kit kellemetlenül érintene, ha ércben látná a szabadsághóstit a porraiban és az emlékezetben áldott Kossuth Lajost . . .

A Bánffy-kormány meg fogja ragadni azt a bécsi kezét, melyre undorral tekint a nemzet s a mely, mint e százkaru polyp ragaszkodik hozzánk s huz vonz magával az abszolútisticus uralom felé, mely ismét kísért.

Hát az átkos bécsi kéztől nem tudunk már végleg megszabadulni? Nem tudjuk lerázni azt a nyűgöt, melyet 67-ben raktak reánk? Szükségünk van talán nekünk a bécsi kézre, mely dirigálni akar bennünket?

A 67-es kiegyezés a mi gordiusi csomónk, melyet mindenképpen meg akarunk s meg is fogunk bontani. Kerestük, a fonat, s meg is találtuk az új kiegyezésben.

Ha a bécsi kéz jobban megcsomózná, jobban összegabalyítaná s a most kötetlen új kiegyezésnél kedvezmények helyett újabb terheket róna ránk, bizva a mi lovagiasságunkban, mint az osztrák parlamentben mondták, úgy csak a radikális megoldás maradna hátra. A magyar nemzet nem volna oka ennek, hiszen rákényszerítik. Annyi bizonyos, hogy ezt a mi gordiusi csomónkat meg kell oldani előbb, vagy utóbb, de mentől hamarabb, annál jobb lesz reánk nézve.

. . . Nagy Sándor egy kardcsapással oldotta meg!

Új kiegyezés előtt. A jövő esztendő első hetében kezd meg a Bánffy és Badeni kabinet a kiegyezési tárgyalásokat. Azt hisszük hogy némi hatása lesz az országos mozgalomnak, mely minden téren megindult. Legutóbb az országos iparegyesület szakosztályi ülésén fogadtak el egy memorandumot, mely oly erősen foglal állást az önálló vámterület mellett, hogy bizonyára nagyobb akció kiindulója lesz. A kitűnő érvekkel megszerkesztett memorandumot az egyesület hivatalos lapjában, s több ezer példányban kinyomatják, az országgyűlés minden tagjának, az összes lapoknak, valamint a politikai és közélet szereplőinek megküldik s általában minden lehető módon terjesztik, hogy így nagyszabású országos mozgalom induljon meg az önálló vámterület mellett melynek utóvégre érvényesülni kell az új kiegyezés létrehozásánál.

Zichy Hermann gróf volt országgyűlési képviselő, ki most a New-Yorkban megjelenő Magyar Híradónak szerkesztője és mint ilyen, igen üdvös tevékenységet fejt ki az amerikai magyarság érdekében, ez időszert itthon tartózkodik.

Új politikai lap a vidéken. A székesfehérvári függetlenségi polgárok kezdeményezésére január hóban »Székesfehérvári Hírlap« czimen egyházipolitikai függetlenségi politikai lap fog megindulni. Az új lap felelős szerkesztője Tóth Arthur, a függetlenségi párt elnöke lesz. A mozgalom a városban már is nagy lelkesedést kelt a függetlenségi körökben.

KÜLFÖLD.

A szobranje megnyitása. A szobranje jan. 20-án ül ismét össze és febr. közepéig folytatja tanácskozásait.

Melchers bibornok temetése. A klérusnak és a tanuló ifjuságnak élénk részvéte mellett temettek tegnap el az egy hét előtt Romában elhunyt Melchers bibornokot a kölni dómban. Az emlékbeszédet fölötté Korum püspök tartotta.

A német kancellár Bécsben. Hohenlohe herceg német birodalmi kancellár tegnap este Bécsbe érkezett. A király a kancellárt kihallgatáson fogadja.

Az angol-amerikai konfliktus. Salisbury lord tárgyalásokat folytat Franciaországgal és Hollandiával, Cleveland agresszív politikája ellen való közös tiltakozás tárgyában. A tiltakozáshoz még Spanyolország is csatlakozik.

Murat herceg él. A lapokat annak idején bejárta az a hír, hogy egy Murat herceg, a ki a madagaszkari hadjáratban részt vett, a csatatéren meghalt. Mint most kitűnt, Murat herceg e hó 20-án megérkezett Franciaországba teljes épségben.

de Ruiter Emlékszoba Magyarországon.*)

Irta: **Vries.**

Tiszántul távol tengerektől, kikötőktől, messze minden oly helyiségtől, hová a hajók befutnak, honnan kivitorláznak, egy szépséges kert közepén, mint valami tengernagy, emelkedik de Ruiter Mihály Adorjánfi emlékszoba, Debreczenben, Magyarországon. Hatalmas oszlop ez; koronája aranyzott csillagokkal ékesített földgömb. Alatta egy koszoru, mint a halhatatlanság jelvénye, ez alatt pedig egy gálya képmása domborodik ki, ily aláírással „de Ruiter a szabadító, 1676. febr. 11.“ A talpkőre mintegy harmincz név van bevésve. Északi oldalán latin felírást találunk a mely azt tudatja, hogy ezt a szobrot azoknak a protestáns lelkészeknek emlékeztetére emelték, kik hitökért s a szabadságot a nápolyi gályákra huzoltattak el.

E sajtószertű szobrot özv. Hegyi Mihályné sz. Józsa Eufrozina debreczeni tekintélyes urnó emelte, 1895. évi szept. 21-én karének s alkalmi beszédek kíséretében leplezték le. — Koszorút helyeztek a szoborra az egyházkerület és a felsőbb leányiskola növendékei s azután átadtak azt Simonffy Imre polgármester, illetőleg a városi tanács gondos vigyázata alá.

Igy áll távol a tengerektől, hol ágyú dörögtek, távol hazája partjaitól a mi legnagyobb tengeri hősi emlékeztetére emelt oszlop.

Kegyelet tanujele ez az emlékoszlop a hitökhez hű szegény reformált lelkészek iránt épen úgy mint azon holland tengernagy iránt, a ki őket nyomorúságokból megváltotta, de Ruiter élettörténetének szép emléktája ez! Nem ágyúkkal, csákllyakkal, fejszékkel, kar-

*) Mint lapunkban is említettük volt, a hollandusok legelőkelőbb szépirodalmi hetilapja (olyan, mint nálunk a „Vasárnapi Ujság“), az „Eigen Haard“ (magyarul: „Saját tűzhelyünk“ vagyis „A mi otthonunk“) kiadta a mi emlékerünkben pompázó „gályarabok emlékének“ sikerült képmását. Ugyanaz a lap ez alkalommal közölte de Ruiter Mihály (Adorjánfi) hollandi tengernagyról azt a cikket melyet most nagy tisztességgel Könyves Tóth Kálmán úr fordításában van szerencsénk lapunk t. olvasóival közölni. Talán nem sokára alkalmunk lesz egy másik hollandus újságnak a legelterjedtebb németalföldi napilapnak, a „Het Nieuws van den Dag“-nak ugyanez alkalomból lapunk felől szerkesztőjének tudósítása nyomán irt cikkelyét is közölni.

A „DEBRECZENI“ TÁRCZAJA.

Téli est.

Ködös, borongós, téli nap van,
Sötét az utca s néptelen;
Csak én bolyongok egy magamban,
S e néma csönd oly jó nekem.

Csodás képek kötnék le engem,
S oly jó elábrándozni rajt! —
Fényárban uszom, végtelenben...
Nem hallva a vásári zajt.

Világos ablakokra nézek
Gyertyácska fénye reszketeg;
Ott benn bizonynyal szép mesének
Örülnek a jó gyermekek.

A szél hóval behintí lágyan
Magányos, éji utamat,
Nyugodni vágyom s nincsen ágyam,
Legfeljebb itt, a hó alatt.

Tovább tántorgok, mint a részeg.
Zenét hallok, — szemem ragyog:
Itt korecsma van, — ide benézek,
Mert künn különben megfagyok!

Rostkowicz Arthur.

A boldogság

A „Debreczeni“ eredeti tárczája.

Irta: **Polgári Teruska.**

Boldog vagy? — kérdé a fiatal irtalmas nővér — s mialatt lassan leoldozá homlok-

dokkal, nem is löporfüst és tűz közben ejtette fogságokból a maga zsákmányává e szegény, elkinzott magyarokat. Így talán kalandsabb hadi tett lett volna! Elfoglalni azt a gályát s megszabadítani az abhoz láncolt rabokat. — Még 1676 ban is hadi hajói több tengeri csatát vívtak a középtengeren s nem is került vissza életben hazájába. Az a herceg, a melynek gályáin a magyarok szenvedtek s a kinek hatalmából ő azokat kiszabadította, mint nápolyi alkirály spanyol fenhatóság alatt állott. Mi pedig nem Spanyolországgal, de Franciaországgal, — viseltünk háborút, — sőt — Angliával s Spanyolországgal szövölkztünk ez óras ellen. A nápolyi alkirályt hajóink védelmezték. Szívesen szemléte a partok közelében a mi zászlóinkat, mint a teljes biztosság jelképeit. Ruiter és a nápolyi alkirály Villa Franca márki többféle ajándékokkal kedveskedtek egymásnak. Maga a spanyol király is gyémántkövekkel földiszitett arczképével lepte meg a márki pedig diaskarddal ajándékozta meg a nagy tengeri hőst, A magyarországi lelkészek kiszabadítása is az ő sajtáságos befolyásának műve volt, a tárgyalások alkalmával tanusított ritka ügyesség, az a lekötöz, nyájás kényszerítés, mi által de Ruiter nem kisebb hódításra tett szert, mint ágyúival. Ez képesítette őt arra, hogy nemcsak hatalmas tengernagy, de egyszersmind megbízható követ is legyen. Ha a kardját hüvelyéből kihuzta ugyanakkor egységét is ajánlott s mikor hajóival elnémitotta ellenségeit, meggyőzte azokat beszédével, mert volt az ő beszédmodorában valami ellenállhatatlan erő, a mi épen úgy hódított, mint tengerenagyi hősiessége.

Nem olyan könnyen ment ám a szegény magyar gályarabok kiszabadítása, kiszabadulások történetét vagyis a kiszabadítás érdekében folytatott hosszadalmas tárgyalásokat „Brundt a de Ruiter élete“ című munkájában 39 lapon keresztül sorolja el. Azon naptól kezdve, midőn a szegény magyar lelkészek a Ruiter hajóján szolgáló Westhovies Tóth lelkész közbenjárását kérték ki, ama napig (15 hónappal később) míg aztán szabadságukat visszanyerhették, ugyan sokat kellett a tengernagynak az ő érdekekben fáradoznia. De bármennyi gondja volt is a hajóhaddal, a hadi tervekkel, a szövetségesekek ezer meg ezer ügyével: tudott magának időt szakítani, hogy tanácskozzék a maga lelképásztórával, leveleket írjon az alkirálynak, emlékeztetvén őt a szerencsétlen rabok szomorú sorsára. Levele-

zésbe lépett Montesarchió herceggel, a gályák főparancsnokával.

Bécsi követünk Fagellel a törvényszékelnökével vált levelet. Malapert, a baseli követ, élénk színekkel ecseteli a szerencsétlen lelkészek sorsát. És ezek mindannyian de Ruiteret keresik föl, mert ő volt az az egyetlen, a ki a megváltás nehéz művét keresztül viheti. Először azonban azt akarta elérni, hogy megszilárdítsa tekintélyét s azzal lépjen a sorompóba. Mikor aztán 1676 január havában a francziák ellenében vívja a csatát s a győzelmes tengernagy arról értesítheti a német alföldi államokat, hogy ennél nehezebb, de egyuttal diadalmasabb ütközete sem volt: újból föl p a magyar gályarabok ügyében. — Mikor az alkirály több főúr kíséretében tisztegett de Ruiter hajóját, már csaknem biztosan remélt, de azért mégis csak februáriusban nyert teljes diadalt, még pedig oly módon, hogy azt felemlíteni igazán érdemes, mért rendkívül jellemző.

Mikor a hollandi hajóraj Nápoly körül horgonyt vetett: az alkirály tisztegett nála a fedélzeten. Miközben a nápolyi urak a fedélzeten egyet-mást nézegettek: Ruiter karonfogta az alkirályt s a maga szobájába vezette, ez a huzgó tengernagy oly komolyan s nyomatékosan beszélt a márki lelkére, hogy ez ráállott, miként király akaratával s parancsával is ellentétbe helyezi magát, majd pedig azzal védekezett, hogy hiszen ezek a magyarok nem is a spanyol király, de a német császár foglyai. Rosszul esett volna neki, ha meg nem teszi azt az egyetlen szivességet, a mire őt de Ruiter kéri. A mint említi: nem tudott ellentállani az ő kérve, kényszerítő, kedves beszédének. Aztán olyan buskomor volt a tengernagy, hogy az alkirály nem tudott hová lenni.

Egyszer csak de Ruiterhez fordulva, így szólt: „Uram! hogy tagadhatnék én meg bármit is egy olyan tengernagytól, a ki e tartomány védelmezője, aki iránt mi mindannyian annyi halálal tartozunk. Jól van tehát, az ön kedvéért szabadon bocsátom a magyar rabokat!“ Kérte Ruiter, hogy hozassa azokat haladéktalanul a maga hajóira s hozzá tette: „ezt én felsőbb jóváhagyás nélkül teszem; de hiszem, hogyha bár királyom engedélye nélkül cselekszem is, midőn a rabokat átengedem, ő felségének teszek szolgálatot. A rabok szabadsága önnek szant ajándék legyen Ebbe, azt hiszem, királyom is beleegyezik.“

Kétségtelen tehát, hogy szabadságukat

Figyelj réám hát, elmondom neked, mi történt elválásunk óta, mi lett az én sorsom, az én boldogságom! És még csak nem is mondhatom, hogy boldogtalan vagyok, hogy nem vagyok elégedett!

II.

Még leghalványabb vonásaiban sem bírom ecsetelni azt a nagy szeretet, mely egymáshoz fűzött Jenővel bennünket.

Gyermekek voltunk még mind a ketten s vonzalmunk csirája máris mély gyökeret vert szivünkben. De szerelmünk titkolására csakhamar megtanított a világ társnőim alakjában, kik irigyelték tőlem őt művelt, kedves modoráért, jóságáért s szelleméért.

Beh sokszor megszorítottak! Ők voltak az első tövisek szerelmem rózsafáján!

A titkolozást átvittem szüleimre is. Ők nagyon okos, gyakorlati észjárású emberek voltak, kik soha sem egyeztek volna bele, hogy évekig várjak, míg Jenő végez, s ismét évekig, míg álláshoz jut, s nőül vehet.

Ah, Ők sokkal jobban ismerték az emberi sziv ingatagságát, s a körülmények kényszerítő erejét, semhogy ily ingatag alapra helyezték volna gyermekük jövőjét.

De én nem akartam szerelmemet feláldozni! Remélve biztam magamat sorsom vezető kezére.

Ez időtájt voltam a legboldogabb. Jenő mindennap eljött hozzánk; a félóra, mit nagymérvű elfoglaltsága miatt nálunk tölthetett, edes boldogságban röpült el.

De ez nem sokáig tartott, Jenőt elhelyezték.

de Ruiter nagylelkűségének s az ő neve városshatalmának köszönhetők.

A mint Brandt értesít: nyomoruságos állapotban vánszorogtak a fedélzetre, elrongyolt ruhákban, félig meztelenül, sebekkel, a verés folytán származott kék foltokkal borítva. Szánalmat ébresztettek magok iránt, mindenki, annyival is inkább, mert sok ősbaju aggastyán volt közöttük, kiknek halovány s beesett arcuk tiszteletra indította a környezetet. Református és lutheránus lelkészek voltak. S de Ruiter, ki vasárnapokon háromszor is elment az Ur házába, hajójára érkezésük alkalmával a rabokat rövid beszéddel üdvözölte, megdicsérvén kitaró hithűségüket, mi híven jellemzi a holland tengerészt.

— Adjatok hálát a jó Istennek, — szölt hozzájuk, a miat a fedélzetre érkezve hálisan szoritották meg kezét, — én csak azt tettem, a mivel tartoztam. Hallom, hogy nemcsak reformátusok de lutheránus atyafiak is vannak közöttetek. Mire így válaszoltak: igaz, ugy van s azután tudtul adták azt is, hogy ők egymással minden alamizsnát testvériesen megosztottak, mire de Ruiter eme huzdító figyelmeztetéssel bocsátotta el őket: „menjetelek el s majd hazátokba érkezve, kövessetek el mindent, hogy egyesülhessetek, ennél edesebb jutalom nem juthatna osztályrészemül! Hatvankilenczedik esztendejének betöltése utáni napon 1676 márt. 24-ik-én a megszábadított magyarokat, mivel nem akarta őket a hadi hajón tovább szállítani, egy angol hajóra szállíttatta s ez Velenczébe vitorlázott velők, honnan aztán mindegyik tetszése szerint Angliában Hollandiában vagy Helvéziában keresett magának új hazát.

A rabok kiszabadítása a hős tengernagynak csaknem legutolsó hősi tényle volt. — Eleiben nem láthatta meg hazája partjait. De ez volt az ő egyik legnemesebb hadi tényle is. A middelburgi óriás gátról szemléli de Ruiter Mihály (Adorján fia) a határtalan engert, hősi teitinek színterét, — a debreczeni emlékerben az emlékoszlopra vésvé hirdeti az ő nagy neve nagylelkűségét, szabadságszeretét s a szegény foglyok iránti testvéries könyörületét. „Dicsőség a te nagy nevednek, gondviselő atyánk!”

Igy ír a holland lapban Vries. Közöljük ezt azért, mert fényes világot vet azon nagy hősré, kinek a szegény protestáns foglyok szabadságukat köszönheték. Csak így ösmerhetjük őt teljesen. Ehez még csak azt teszem

Nem tudom mi történt volna velem, ha te nem lettél volna, édes Erzsikém! a te résztező szavaid vigasztaltak, enyhítették fájdalmamat, melynek a világ előtt rejtve kellett maradnia, míg aztán egy iszonyu eset következtében te is eltávoztál mellőlem, ah! milyen kint kellett neked is érezned, mivé törpült e mellett az én fájdalmam!

Az apácza görcsösen ragadta meg barátjánéja kezét!

Ne tovább! Erzsiké, oh hagyd el! — Ne szakgasd fel a fájó sebeket, miket a fátollal kötözgettem be! Oh, hisz az én történetem olyan rövid volt. . .

Szerettem, nem értettek meg, bánatomat a zárdába rejtettem. Elvégeztetett! Nem hull már utánna egyetlen könnyeseppem. Azzá lettem, mi e fátoll végeztél, akaratom nélküli gép, ki mindennap elvégzi a rábizott teendőt, azontul semmi. . .

Ne beszéljünk én rólam, nem érdemes arra egy szellem nélküli test; folytasd tovább a te történetedet.

— Nem tudom, mennyi idő kellett hozzá — folytatá a fiatal asszony — míg bele törődtem helyzetembe Jenő minden hónapba meglátogatott Elmondhatom, hogy csak az alatt az idő alatt, mit ő nálunk töltött, éltem valóban; az időközök-t kézimunkám mellett álmodtam, vagy jobban mondva, ábrándoztam. Kiszíneztem jövő boldogságunk képeit napról-napra, óráról-órára.

Még most is jól esik vissza gondolnom

hozzá a megszábadult lelkészek közül többen Hollandiában, Utrechtben telepedtek le, hol több ízben tartottak istenitiszteletet s azt a templomot, hol összejöttek, Utrechtben ma is „hongarsche kerk”, magyar templomnak nevezik. Ott laktam én is két esztendeig s volt alkalmam tapasztalni, hogy a hollandok minket magyarokat mennyire szeretnek, igazán testvérökül tartanak, mintha de Ruiter még halála után is intené, figyelmeztetné honfitársait, hogy őrizzék meg a magyarok iránti rokonszenvét. S most ez a kőszobor, melyet Hegyi Mihályné urnő vallásos buzgósága emelt még szorosabbá fűzte ezt a viszonyt.

Könyves Tóth Kálmán.

Ipartestület, iparszövetkezet.

— Felolvasta az iparoskörben f. hó 22-én:

Szentjóni Kálmán.

A legégetőbb bajként az tűnik fel, hogy nem az ipartestület adja ki az iparigazolványokat, — az iparendélyeket. — Igaz, de ott van a jog, hogy 6 hóig felebebehet a testület a jogtalanul nyert igazolvány ellen. — Egyébként nyíltan megvallom, mint a ki érdeklődöm ezen ügy iránt — a testületi intézményt felletle szükségnek vélelem, de nem tartom oly erős orvosnak, hogy a kis ipart egy évszázadig megvédhesse az elenyészéstől. Minthogy gyár-iparra törekszik minden állam, — nálunk is eljön az idő hogy lesz gyár-iparunk és az a kis ipar holt testen alakul meg.

Első lépését az iparosok bajainak orvoslása az egész vonalon ipartestület megalakulását jelölöm meg 2-iknek ezek hathatós működését s ebbe esik az iparszövetkezetek alakítása, mint a melylyel a mai iparosok bajain segíteni lehetne.

Igen sok a panasz és méltán, hogy a kis iparos nem képes munkáját értékesíteni. Az anyaga drága. Annyit nem állíthat elő, a mennyivel külföldön piacot kereshetne, helyben pedig kevés a fogyasztás. Mind e bajokat halomra dönt, a szövetkezet, vagy legalább könyviti.

Fájdalom, ezzel sem kérkedhetünk hazánkban. Mindössze 32 szövetkezet van, nem számítva ide a hitelintézetet, piczulás bankokat.

Pedig egyszerű a dolog. Nem kell ehhez semmi más, csak becsület, tiszta kéz, jó indulat és a pénz magától jön.

A kezdeményezés mindenesetre az ipar-

testületből induljon ki, mert ez esetben a magos kormány, illetve a szakminiszter 10—12 ezer forintot bocsát rendelkezésre 15—20 évi törlesztésre. A vezetést tekintélyes iparosok vegyék kezükbe s terjedjen ki figyelmezők, az iparos önérzet emelésre.

Ne tekintse a szövetkezet vagyontát senki Csáki szalmájának, mert ha minden hitelszövetkezetnél főfeltétel az elővigyázat, f-kozottan szükség van rá itt, nehogy a sikertelenség hosszú időkre megölje a szövetkezet eszméjét. De hát mi is az a szövetkezet? Nem elemézem, hiszen művelt hallgatóság tisztában vannak vele. Debreczen intelligens iparosai megvesznek maguktól 1000 darab 10 vagy 20 forintos részvényt. Nyitnak egy üzlethelyiséget, amelyben ezen ipar ágakhoz nyers anyagot szereznek be s azt jutányosabb áron juttatják a kis iparos kezébe, mint a magán kereskedő. Ha aztán az üzletbe a kész munkát is beveszik a tagoktól és azt helyben, vidéken, külföldön elárusítják, jövedelmi forrást nyitnak önmaguknak! Hogy ez nem lehetetlen, példa rá Szeged. Ott a bőripari nyers raktár szövetkezet 1894-ben 150 ezer ft áru forgalmat, száz ezer forinton felüli pénztárforgalmat csinált. Ugy hogy az erkölcsi elismerés mellett igen szép osztalékban részesültek a szövetkezet részvényesei, maguk az iparosok.

Ily szövetkezetek tevékeny részt vehetnek az állami szállításokban.

Erre ismét Szeged szolgál példával 1894-en a szövetkezet katonai vállalatai 21 ezer forint értéket képviselnek. (Iparügyek májusi száma). Ilyen irányu működés a kis iparos osztálynak állandó foglalkozást biztosít. Existenciáját lehetővé teszi, mert olcsóbb és jobb anyag mellett üzleti haszna is nagyobb.

A szövetkezet között kiváló helyet foglalnak el a hetenkinti 10—20 kros befizetési kötelezettségen alakult önszegélyző egyletek. Ezeknek száma több százra rug, de inkább általános, mint ipari édeket szolgálnak.

Ipari tekintetből arra van szükség, hogy ha részjegyek kibocsátásával nem sikerül megalakítani egy nyers anyag, vagy kész munka raktár szövetkezetet vagy mind a két bransban működő szövetkezetet, alakítsassék egy tisztán az ipar célját szolgáló helyi befizetéseken alapuló hitelintézet, mely a lehető legolcsóbb kamatra adott tőkeért szolgálja az ipar érdekeit. Midőn ez kinötte magát, nyitva a tér a raktár szövetkezeté alakításra.

E szövetkezet üzleti költsége nem emészt meg annyit, amennyit egy magán üzlet igé-

arra az időre, midőn a való bár keveset adott, de a jövő mindeat ígért. Remélhettem!

Egyszer aztán ennek is vége lett!

Kéröm jött, gazdag, előkelő ur.

Meg voltam semmisítve.

Szüleim legtávolabbról sem gondoltak arra, hogy a fényes parthiet elérheszék.

En beszéltem valamit szerelmemről, Jenőről, boldogságomról, de számba se vettek! Oh én gyáva teremtes, ki nem tudtam megvédelmezni boldogságomat. De kábult voltam, gyenge voltam. . . Nem volt erőm szembe szállni szüleim akarataival: nem volt hova menekülnöm; sok kétségbeesett terv villant, fogamzott meg agyamban álmatlan éjszakáimon. . . Hogy elhagyom a szülői házat, hogy megszököm. . . oh az éj sötéte olyan jó táplálója a rémes vízióknak, de a nap felvirradása tova üzi a keptelen gondolatokat. Tudtam, hogy gyávaság tölem tétlenül nézni, mint rombolják szét álmaim rózsaszínű fellegvárat, de tehetlenségem tudatában nem igyekeztem azt megakadályozni. . .

Esküvőm dispensatio alatt háznál, a legnagyobb esemény történt. Két hét alatt végbe ment minden, Jenő nem tudott meg semmit.

Esküvőm utáni napon megirtam neki mindent.

A nagy lelki rázkódástól beteg lett, s hosszú ideig élet halál közt lebegett.

Növére, az áldott jó Ilka ment el ápolni, ki kérésemre mindennap tudósított hogylé-

téről, és én el voltam szánva őt halála esetén követni.

De nem halt meg, meggyógyult.

Legelőször engem keresett föl.

Szelid nyugodtság ömlött el halvány arcán, mely fájdalmas mosolylyá változott, amint engemet meglátott.

Sirva borultam le előtte s csókjaimmal árasztám el kezét.

Ó rám borult, s együtt sirtunk sokáig. . . Nem tett szemrehányást, megbocsátott.

Azóta életem úgy folyik, mint annakelőtte.

Kis szobacska magányában átálmodom, jobban mondva, — átábrándozom az életet.

Jenő minden hónapban meglátogat.

Férjem jó ember, ki inkább tisztel mint szeret. Jenőt a rajongásig szereti, s valódi örömmünnep házuknál bejövetele.

Igy folyik napról-napra életem, és még csak azt sem mondhatom, hogy boldogtalan vagyok, hogy nem vagyok elégedett.

Néha-néha, ha Jenőm szelid, tiszta szemibe nézek, megrezdül lelkemben valami titkos hur, s elhalóan, bánatoan zengi el, — hogy milyen másképen lett volna jó mindez letoltni! és én ilyenkor mosolylyal tiltom el felszökni akaró könnyeimet, hisz sorsomat egy minden-nél felsőbb hatalom intézte így, legyen áldott akarata!

nyel. A kis iparos tudná azt, hogy önmagától önmagának vásárol, felkeresi azt a helyiséget, ha mellék utcán van is. Tehát nem feltétlenül szükséges, hogy fényes üzlet helyisége legyen. A személyzet díjazása sem kerül annyiba, mint a magán üzletben, — mert a magán üzlet tulajdonosnak családát kell fentartani, — míg itt az ipar szövetkezetben az első években bizonyára beosztott értelmes napi biztosok működnek, az igazgatóság figyelmes felügyelete alatt. Itt nyer tért az ipartársulat eddigi tisztikara, hogy hasznos munkásságával a közjót szolgálja.

Ily eszközök okos felhasználásával a szakképzett iparos a tőke hiányából eredő akadályokat legyőzi s boldogul. — Boldogulásával diszkrété válik azon osztálynak, melynek tagja lett. Oszlopa a hazának, melynek szívesen adózik s melyért jogot élvez. — Am e jogért tenni tartozunk. — Ha igaz az, hogy egyenlő szabadságra születünk, az is igaz, hogy kötelességeinket egyenlően teljesíteni tartozunk. — Teljesítvén egyéni polgári kötelességünket a hazának róttuk le tartozásunkat. A haza akkor erős, gazdag, ha polgárai becsületben jólétben élnek. Hazánkat mind szereljük, törekedünk tehát virulóná lenni s önmagunk iránti kötelességeinket teljesíteni!

S vajjon mi áll újában annak, hogy az ipartestület megalakuljon? Azt hiszem eltalálom, ha állítom, hogy az állami intézményei iránti bizalmatlanság. Minden nagyobb városban van egy vagy több ipartársulat, iparszavok szerint alakulva. — Ezeknek társulati elnökük, előjáróságuk és kisebb nagyobb tőkepénzük, vagyonuk van. — A bizalmatlansághoz hozzá járul ezen társulatok vagyonának védelme. Azt hiszik a társulatok — tévesen, — hogy e társulati vagyon s az 1884. év XXIII. t. cz. elköszöni, beolvastani öhajja az általános ipartestületi vagyonba. — Ez nem áll. A vagyon külön kezelheti a társulat, — mely éppen úgy fenállhat ezentúl is, mint eddig, csak hogy az általános ipartestületnek mint egy szakosztálya. Lehet, hogy a bizalmatlansághoz a vagyon védelméhez hozzájárul még a társulatok tisztikarának tisztségeikhez való ragaszkodása s így akadályozzák meg az általános ipartestület megalakulását. Ezzel pedig felette tévednek.

A városháza.

A »Debreczeni Ellenőr« karácsonyi ajándékkal kedveskedett olvasóinak. E soba képeket nem közlő lap, czimlapján az építési szándékolt városházának homlokrajzát hozza nagyon is hivatalos ízű magyarázó szöveggel. Kijelenti, hogy nem akar polemikát, de apostrofálja a föllebbezőket, kikben megvolt az erkölcsi bátorság szembe szállani azon körökkel, melyeknek oly nagyon szívében fekszik a 352000 ftos — hogy megmaradjunk e kifejezésnél — »megfejeles«.

Es volna is benne némi vigasztaló, ha azt látnók, hogy a föllebbezésben felhozott indokok komoly tudással, szakszerű fejtegetésekkel megerősítettek volna; amde szerfölött bosszantó, hogy holmi »nesze semmi fogd meg jól« féle üres frázisokkal, vakitással vétetett czélba a föllebbezés megdönthetetlen igazságainak persziffálása.

Czikkiró bizik benne, hogy a föllebbezés az építés megkezdését akadályozni nem fogja, hát ezt mi sem akarjuk, mert az, a mit a föllebbezők ohajtanak, gyors intézkedéssel, miként kimutattuk, tavaszig, az építkezés megkezdésig elérhető.

Valóban a föllebbezés nagyon érzékenyen érinthette ama bizonyos urakat, kik az Adriányi és Havranek-féle terv létesítéséért exponáltak magukat: mert különben miként volna megmagyarázható, hogy jónak látták épen karácsony előtt, vagyis midőn a lap négy napig marad rámban, költséges klisé készítésével megjelentetni a kérdéses cikket, illusztrálva az építési szándékolt városházának homlokzatrájával. — Mi, a föllebbezők őszinte köszönjük ezt, mert így legalább, rámutatva e képre, módunkban áll fényesen bebizonyítani

föllebbezésünk jogosultságát; és hisszük is, — hogy a város és közjő érdekében tett eme lépésünk a felsőbb fórum bölcs belátásával eredményes is lesz.

A megjelent főhomlokzat rajzából meggyőződhetik mindenki, hogy az egyáltalában nem monumentális, sőt inkább bérház szerű; a torony meg, mely nem az utcai főhomlokzathoz, hanem az udvarból emelkedik, hasonlít ama nevezetes tornyokhoz, melyeknek földjeit trefásan »fatornyos hazájukba« szokás küldeni.

A cikk ékesen magyarázgatja, hogy a külső stíl nem ó-német renaissance, de nem ó-német renaissance, de nem czáfolja meg semmivel: — az biz a, még pedig a javából; érdekes, hogy belső részét korai olasz renaissance-nak mondja. Hát ha még hozzá tesszük, hogy az egész elrendezés pedig ázsiai: ime előttünk áll egy oly építészeti »chari-vari«, melyet csak az éhajthat, ki a közügy, a közjő iránti érzékkel nem bír; a ki saját beteges ambícióját ezeknek elé helyezi.

Az épület monumentális voltának igazolására czikkiró azt hozza föl, hogy a járdától a főpárkányig 1780 m., a pince talajától szintén a főpárkányig 210 m. pláne a torony 62 méter magas. Ez az elmélet egészen új; mert hogy egy épületnek a magassága képezne monumentális voltát, ez oly abszurd állítás, mely önkénytelenül is azt az ismeretes közmondást juttatja eszünkbe: »Csizmadia, ne tovább a kaptafánál.«

Persze, könnyű dolog az alaprajzi elrendezésből vett hivatalos idézetekkel a lajkust félrevezetni; mert ez csak azt látja, hogy minő tágas helyiségek lesznek, amde a szakértő előtt rögtön szembe tűnik a lóláb; mert látjuk, azért lennének különösen az oldal-számuk helyiségei oly tágasak, mert a régi falak megtartatván, a mostani rendkívül (7—8 m) mély helyiségeket is kényserülve van a tervező megtartani; illetve a 2-ik emeletet ugyanily arányban kénytelen létesíteni; ez által pedig oktalan pazarlás követetik el, mivel e helyiségek sokkal kisebb térfogattal is épen úgy megfelelnek a czéluk.

Czikkiró jónak látja felhozni, hogy a termeken kívül 66 helyiség lesz; hanem azt elfelejti fölemlíteni, hogy jelenleg hány van. Tessék ezt megmondani, akkor önmagától valódi értékére redukálódik e nagyhangu »géret«.

A föllebbezőknek a legnagyobb mértékben igazságot szolgáltat azon, minden kétséget kizárólag hivatalos adatokból vett számítás, melyet czikkiró a négy-szögmetérenkénti bekerülési költségre nézve tesz, mert ime beismeri, hogy az átalakítani czélzott rész □ mtrenként 69 frtba kerül. Ez óriási ár; mert Debreczenben egy egészen új kétemeletes épület négy-szögmetérenkénti költsége nem haladja túl a 80 frtot; ott van az új törvényszéki palota, ez még annyiba se került, dacára annak, hogy benne 510 □ mtr. három emeletes; erről az építési iratok betekintése által bárki is meggyőződhetik.

Főlemlíti ez cikk, hogy a városháza csak a jelenlegi helyén épülhet; hát ebben tökéletesen egyetértünk. Mi sem akarjuk másutt, mint a hogy azt egy szöval sem nyilvánítottuk; igen is, ott akarjuk mi is, mert e helyet a legalzalmasabbnak látjuk egy valóban diszes középület emelésére.

De hát e cikkben elősoroltakról a föllebbezők tulajdonképen meg sem emlékeztek; hiszen nem ezért harcolunk, nem ezért akarjuk az igazság győzelemre juttatását.

Mert föllebbezők azt vitatják, hogy érdekes-e 352000 frt költséggel egy rozoga, ócska épületet átalakítani? jó lelkiismerettel hangoztatták, hogy nem, és ezen hitükben senki meg nem ingatta őket, sőt ezt meg sem kísérlette senki. És — föltéve, de meg nem engedve — hogy az építkezés egy-két hónapi halasztást szenvedne is; ez talán még sem elég indok egy századokra készülő épület elpuffolására!

Hangoztatja a cikk, hogy bolt is több lesz; tulajdonképen pedig mind meghagyatik jelenlegi ronda állapotában, mi által a jövődelem bizony nem fog fokozódni; ez csak olyan »vakulj magyar« formaállítás.

En pedig, e cikk írója, kitételeiben csak a közérdek vezet, ki is jelentem, hogyha a városi tanács a 316.000 ftos költségvetést egy országos hírű szakértőkből álló bíráló bizottság bírálata alá bocsátja, és azok a városház jelen állapotát alapjától kezdve szigorúan átvizsgálják és azon föltett kérdésre: mi volna czélszerűbb, egészen újból építeni, vagy átalakítani? ha, mondom, ezen két kérdés közül az átalakítás mellett nyilatkoznának: ugy ezen eljárás összes költségeit sajátomból fedezni kötelezem magamat; mert a közérdekért ennyit saját magam és polgártársaim megnyugtatósára, mindenkor hajlandó vagyok áldo ni.

Meg vagyok győződve róla, hogy föllebbezésünkben teljesen igazunk van, és épen azért hitem erős, hogy annak eredménye is lesz; de meg vagyok győződve arról is, hogy jönni fog még idő, midőn törekvésünk nemcsak méltánylást, de elismerést is fog találni.

Egy, a felebbezt aláírók közül.

Színház.

Varázsfátyol. Tegnap este leszállított helyárrakkal népeledásban került színre e látványosság. A nézőtér csak úgy kongott az ürességtől s mikor valaki azt erősítette, hogy a színpadon egygyel többen vannak, mint a nézőtérben, hát nem mondott valami nagyot. A szereplők mindazonáltal nem vesztették el hideg véreket és tulzottak, a hogy csak lehetett. A diszletezés nem sikerült úgy, mint előző alkalommal.

Vendégszereplések. Tiszay Dezső a tegnapi színügyi bizottság elé terjesztett jelentésében elmondja, hogy a jan. hóban megkezdődő vendégszereplések iránt még e hó elején megtette a szükséges intézkedéseket s eddig a következő művészek és művésznők ígéretét bírja vendégszereplésre: Blaháné, Rózsáné Schiff Etel, Komáromy Mariska, K. Hegyessy Mari, Küry Klára, Lányos Ilka, Gerő Lina, Vizváry Gyula, Ujházy Ede és Náday Ferencz. Blaháné és Küry Klára vendégszereplései alkalmával a színügyi bizottság engedélyezte hogy az igazgató a helyárrakat 50%-al emelje.

Ismerősök színpadunkon. Jan hó 2-án ismét alkalma lesz a depr. közönségnek Schaitl Emma kedves játékában gyönyörködni. A kisasszony ezuttal olyan szerepkörben fogja magát bemutatni, a melyre tulajdonképen hivatása egyenesen predestinálta. Sudermann Pillangó csatájában Rózsikát fogja játszani. Január hatodikán és hetedikén pedig Otrókocsi Végh Vilma fog föllépni a Tücsökben és A hol unatkoznak pompás vigjátékokban. Az érdekes vendégszereplésekre felhívjuk a közönség figyelmét.

Heti műsor. Vasárnap Bőregér, operette. Hétfőn Siroki románc, népszimnű. Kedden Színházi képtelenségek, bohózat. Szerdán Dobó Katicza, szimnű. Csütörtökön Fatnicza, operette. Pénteken Ujhonpolgár, bohózat. Szombaton Brigitta, operette. Vasárnap Ugyanez.

Ujdonságok.

Uj regényünk.

Lapunk mai számában kezdjük meg **Vértesi Arnoldnak** a magyar olvasó közönség régi, kitűnő elbeszélőjének legújabb eredeti regényét. A regény czíme, mely lapunkban mintegy 3—4 hónapig rendszeres folytatásban fog közöltetni:

A királyi tanácsosék.

A regény tárgya a magyar társadalomból van véve, már pedig az tudvalévő mindenki előtt, hogy a magyar társadalmat Vértesi Arnoldnál senki jobban nem ismeri. Érdekes meseszövése s más kitűnő tulajdonságai bizonynyal

hiszük, hogy olvasóközönségünk osztatlan tetszését ki fogja nyerni.

Azoknak pedig, kik 1896. jan. 1-től fizetnek elő lapunkra, azon kedvezményt is nyújtjuk, hogy a regényből az addig megjelenl folytatásokat ingyen bocsátjuk rendelkezésükre.

E regény befejezése után is oda fogunk törekedni, hogy a legkitünőbb magyar íróktól eredeti regényeket közöljünk s bárminemű áldozatok árán is fentartsuk lapunknak kivívott elsőségét s régen elismert felsőbbségét.

Isteniszteletek. Folyó hó 29-én vasárnap az ev. ref. templomokban az isteniszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: a nagytemplomban N é m e t h y Lajos lelkész, a kistemplomban D i e s ö f i József lelkész, az ispotály templomban K. T ó t h Kálmán lelkész, a Kossuth utcai templomban F e r e n c z y Imre s lelkész.

Ó és új esztendei isteniszteletek. Ez év utolsó délutánján a háladó isteniszteletek az ev. ref. templomokban a következőleg tartatnak meg: a nagytemplomban N é m e t h y Lajos lelkész, a kistemplomban K i s s Albert lelkész, az ispotály templomban F e r e n c z y Imre s lelkész, a Kossuth utcai templomban K. T ó t h Kálmán lelkész. Az új esztendő első reggelén istenisztelet tartanak: a nagytemplomban C s i k y Lajos hittanár főiskolai lelkész, a kistemplomban K. T ó t h Kálmán lelkész, az ispotály templomban K i s s Albert lelkész, a Kossuth utcai templomban dr. N a g y Zsigmond főiskolai tanár, felszentelt lelkész.

*** Nagy idők tanja.** Pacher István szabadkai v. pénztári nyug. ellenőr 1848-49. honvédeltségi f. hó 25-én hunyt el rövid szenvedés után Szabadkán, 65 éves korában. Mint 15 éves ifjú állott be a honvédséghez és véres csatákban szolgált a világi fegyverletelég, honnan Vidinbe emigrált és később hazajött.

*** Az iparos ifjak bálja.** Azt mondják hogy ügyes embernek mester a neve és ez valóban igaz is. Fényes bizonyítékát nyújtja ennek K i s s Sándor, a helybeli iparos ifjak önképző egyesülete vigalmi bizottságának elnöke, aki rövid egy hónap leforgása alatt már a második bált rendezte s mindkettőt reményen felüli fényes sikerrel. A díszes tágas „Bika” szálló táncsterme alig volt képes befogadni a folyton érkezőket úgy, hogy kilencz órákor már csak nehezen boldogulhatott a tánczolni vágyó fiatalok, a kiknek V e r e s Tóni elsőrendű zenekara húzta a talp alá való. A fényesen sikerült mulatságnak csak a késő reggeli órák vetettek véget. A négyeseket mintegy 120 pár tánczolta Jelenvoltak: A s s z o n y o k: özv. Aczél Józsefné, Bányai Gáborné, Blattner Gyuláné, Békéssy Sándorné, Borbély Lajosné Czerék Károlyné, Cziczó Lajosné, özv. Egri Mihályné, Erdey Gyuláné Friedvalsky Rezsóné, Fábian Jánosné, özv. Halasy Imréné, Hajdu Istvánné, Heller Józsefné Küllös Imréné, özv. Kovács Mihályné, Klapács Rudolfné, Kiss Lajosné, Korom Gáborné, Kiss Imréné, Kórer Sándorné, Kornis Andrásné, Lukács Jánosné, Lovassy Imréné, Molnár Józsefné, Madarász Gyuláné, özv. Munkácsy Mihályné, Moldner Józsefné, Nagy Jánosné, Nagy Lászlóné, Nagy Sándorné, Nagy Józsefné, Nagy Ferenczné, Nagy Ferenczné, Nagy Ferenczné, Puskás Menyhértné, Radeczky Józsefné Rózsa Albertné, Szabó Sándorné, Szekeres Andrásné, Spitz Miksáné, Szücs Imréné, özv. Surina Sándorné, Tóth Józsefné, Ujváry Gáborné, Vass Jánosné, Zellinger Edéné, Zöld Istvánné. stb. L e á n y o k: Aczél Mariska, Aranyos Rózsika, Barcsay Julia, Békéssy Ilonka, Bányai Erzsike, Borbély Etelka, Borbély Mariska, Békési Mariska, Bereczky Lujza,

Czerék Erzsike, Cservely Zsuzsika, Czinevecz Rózsika, Dóssa Terézke, Egri Ilonka, Egri Eszti. Földvalsky Gizella, Gyúgyei Piroška Harmáthy Róza, Hajdu Boriska, Horváth Zsuzsika, Kummer Vilma, Katona Malika, Kovács Róza, Küllös Zsuzsika, Korom Róza, Kovács Mariska, Kiss Margitka, Lukács Mariska, Lakatos Mariska, Munkácsy Eszti, Munkácsy Zsuzsika, Molnár Zsuzsika, Molnár Mariska, Nagy Rózsika, Nagy Ilonka, Nagy Erzsike, Nagy Eszti, Nagy Erzsike, Nagy Juliska, Nagy Eszti, Nagy Juliska, Nagy Erzsike, Ormós Eszti, Püspöky Juliska, Radeczky nővérek, Rózsa Erzsike, Szekeres Rózsika, Surina Gizella, Szabó Juliska, Szabó Eszti, Spitzer Lizike, Szemere Bella, Tóth Erzsike, Tóth Eszti, Tóth Erzsike, Pelky Eszti, Vecser Ilonka, Ungváry Rózsika, Ujváry Juliska Zombor Rózsika. stb.

*** Lelkészeválasztás.** A lelkeszeválasztás kérdésének megoldása ismét néhány napi halasztást szenved amiatt, hogy az egyházmegyei bíróság december 30-ára kitűzött ülése több oldalról felmerült akadályok miatt e napon meg nem tartható s így azt Dávidházy János esperes január 9 dikére tűzte ki.

*** Honvédközpontok kinevezése.** Ö Felsőge a városunkban állomásozó 2. honvéduzár ezrednél hadnagyokká kinevezte: D é g e n f e l d Pál róf, K r é z Sándor és K o v á c s y Kálmánt. A 3. honvéduzárhoz hadnagyokká kinevezettek: P r e i s e r Miklós és T a m á s y Kálmán. Hadapród tiszthelyettesek lettek: J a n i s c h Alajos, — F a r k a s István, S c h v a r e z Samu és F a g y a s István.

*** Elhunyt hírlapíró.** Mint mély részvétellel értesülünk, B a j a n Miksa hírlapírótanunk, az E g y e t é r t é s belső dolgozó társa e hó 25-én Losonccon hosszú kinos szenvedés után 28-ik életévében meghalt. Temetése tegnapi volt nagy részvét mellett Losonccon. Az elhunyt özvegyet és két kis gyermeket hagyott maga után.

*** Kinevezések a városházánál.** A néhai Öry Sámuel halálával megüresedett árvaszéki elnökhelyettesi állást tegnap töltötte be gróf Dégenfeld József főispán kinevezés útján s ezzel együtt számos tisztviselő előléptetését is eszközölte, bár csak ideiglenesen. A kinevezés szerint árvaszéki elnökhelyettes Bészler Károly lett; árvaszéki ülnök Medgyaszay Miklós, első aljegyző Roncsik Lajos, második aljegyző Varga Károly s harmad aljegyző pedig Illésy Gyula.

*** Központi választmány ülése.** A 24 tagból álló központi választmány hat tagja ma d. e. S i m o n f f y Imre polgármester elnöklété alatt ülést tartott, melyen véglegesen megállapították az 1896. évben érvényes képviselő-választók névsorát. Az így véglegesen megállapított névsort aztán bemutatás végett felterjesztik a belügyminiszterhez.

Pénztárvizsgálat a megyén. Ma délelőtt gróf D é g e n f e l d József főispán, M e d v e Zoltán titkárja, S z ö l l ö s y János t. főjegyzés és P é n z e Sándor árvaszéki elnök kíséretében a megyei pénztárakat átvizsgálta s mindent a legnagyobb rendben talált.

*** Debreczeni művészne a millenniumi kiállításán.** Szirmai Mészáros Jusztin urnó művirág tanárnó ki már annyi dicsőséget szerzett Debreczennek, ki mint a virág csinálás művészetének magyarországi megalapítója ö felsége, a király által is fényes kitüntetésben részesült, az ezredéves kiállításán a közoktatási pavillonban mutatja be művészetét, a kiállítás igazgatósága a mai napon értesítette arról a kedvelt tanárnót, hogy a pavilonban a legelőkelőbb helyet szemelte ki számára. Szirmai külön csoportba mutatja be ez alkalommal művirágjait s épen ezért újv. első napjától kezdve millenniumi kurzust tart, melyen a jótékonyágot olyaténképen gyakorolja hogy az előkelő, intelligens, szegényebb sorsú család nőtagjait leányokat, esetleg tanítókat, kis hivatalnokokat özvegyt, vagy leányt díjmentesen tanítja a két hónapra terjedő kurzuson keresztül. A jött magában hordja a dicséretet. Felszólítjuk a kurzusra jelentkezőket, hogy értesítsék a megkezdő tanfolyamra való belépési szándékekról a kedvelt tanárnót Péterfia utca.

A szovátí vizes földeket tudvalevőleg D. breczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága egyhangu szavazattal Szovát község tulajdonába, bocsátotta át. E közgyűlési határozatot jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztették föl, ki egy ma érkezett leiratban arra hívja fel a város közönségét, hogy mielőtt a 396 hold és 859 négyszög öl terület föld eladására vonatkozó határozatot jóváhagyná, kívánja ismerni Szovát község képviselőtestülete ez iránt hozott és a törvényhatóságnak ezt jóváhagyó határozatait.

*** Iparoskör bálja.** A debreczeni iparoskör 1896. február 2-án, vasárnap, a „Bika” szálloda dísztermében jótékonycélú zártkörű tánczvigalmat rendez. Belépti-jegy személyenként 1 frt. Belépti-jegyek előre válthatók: Szedlák József pénztárnoknál, Nagy András keztyűs és Radetzky József urak üzlethelyiségében és estve a pénztárnál. A talpó valót a Magyar testvérek zenekara szolgáltatja. Felülfizetések köszönettel fogadtnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órákor.

*** Új gyógyszerum.** A párisi Pasteur-intézet egyik orvosa, Marmorek dr., felfedezte az orbáncs és a gyermekágyász bacillusát és oly eredményeket ért el vele, — melyek e téren a legszebb reményekre jogosítanak. A párisi gyermekórházban, a hol már ezer esetben is alkalmazták az új szerumot, mindig a legszebb eredményt lehetett konstatálni. Tehát újra egy Koch!

*** Nagyszabású térkép.** A földmívelésügyi miniszterium egy nagyszabású térképet küldött meg Debreczen város közönségének. A mü gonddal kidolgozott s több darabból álló hatalmas térkép a Tisza és mellékfolyói völgyeknek térképét ábrázolja.

*** Vasutasok előléptetése.** Mint hiteles forrásból értesül a M—g. jövő évre a sokat vajudott előléptetés az államvasutaknál mégis meg fog történni. 1500 vasuti tisztviselő részével előléptetésben és pedig azonnal, mihelyt a kereskedelmi tárczaköltségvetése a képviselőházban letárgyalatott.

*** A Zion egylet által f. hó 31-én tartandó hangversennyel egybekötött Silveszter estély műsora:** 1. „A föld és népei” humoreszk. Gabányitól, előadja Tapolczay Dezső ur. 2. „Tre Griorin” Pergolesetól előadja Friedmann József ur. 3. „Serenade Louise” Greghtól énekl Margó Zelma k. a. 4. „Kakas ülön” előadja Rózsahegyi Kálmán ur. 5. „Bali susogás” énekl Spitz Karola k. a. 6. „Magyar rhapsodia” Gaál Ferencztől zongorán előadja Szilágyi Sándor ur. 7. „Husz husz éves vagyok” énekl Margó Zelma k. a. 8. „Magyar ábránd” előadja Friedmann József ur. 9. „Magyar dalok” énekl Spitz Karola k. a. Kezdeté pontban 8 órákor.

*** Fényes esküvő.** Fényes esküvő folyt le ma d. e. városunkban. Morvay Sótér kémenyesepró mester esküdött örök hűséget P u b l i k Aranka kisasszonynak, Publik Ernő h. tüzoltó főparancsnok bájos és művelt leányának. Először az anyakönyvi hivatalban adta össze az új párt Vecsey Imre anyakönyvvezető majd a r. kath. templomba hajtattott az új pár hol felvette az egyházi áldást. Násznagyk voltak: Szikszay Gy. tüzoltó főparancsnok és Ferenczy E. főszolgab. Vőfélyek és nyoszolyólányok: Kutassy Ilma és Kövessy Lajos, Szikszay Margitka és Szép Kálmán, Molnár Mariska és Mester István, Höffer Rózsika és Erdey Imre, Szép Gizella és Kovács Sándor, Szép Margit és Ungváry György, Kovács Irénke és Dobschorb Nándor.

*** Gönczy-egyesület.** Ma délelőtt tartotta a Gönczy-egyesület évi rendes közgyűlését a megyeháza közgyűlési termében. Kovács Lajos tankép. igazgató elnöki megnyitó beszédében a való élet hű tükörét satirikusan állítja szembe a tanítóktól követelt idealizmussal s felhíván a közgyűlés tagjainak figyelmét legfontosabb tárgyra, az egyetemes tanügyi kongresszus teteleire, a közgyűlést megnyitottak nyilvánítja. D á v i d M. alelnök üdvözlí Kovács Lajost tanári működésének 25-ik éve betöltése alkalmából. Üdvözlí, mint kitünő tanárt, egyleti elnököt, mint kiváló paedagogiai író, stb. stb. Az elénk helyesléssel, tapssal és éljenzéssel többször megszokott üdvözlésre meghatottan válaszolt az ünne-

pell, kinek érdemeit méltatni bizonyára nem egy szűk tudósítás keretében, hanem hosszú cikksorozatban kellene foglalni. A h-dorogi gör. kath. iskolaszék és Sichermann Jakab h. számsoni földbirtokos bejelentették, hogy az egyesület alapító tagjai sorába lépnek. Eljenzéssel vétetett tudomásul. — Csúrka István h. titkár és Kaposztási Imre pénztáros olvassák fel ezután jelentéseiket. A költség-előirányzat 1129 frt 10 kr. bevétellel és 669 frt 73 kr. kiadással állapították meg. Kuthy Zs. központi bizottsági titkár jelentése szerint az egyesület vagyona 2961 kötetből álló könyvtár 1685 frt 75 kr. értékben 832 drb tanszer 1443 frt 77 kr. értékben. Ezenkívül majdnem 500 példányra megy különben folyóiratok, tanügyi értesítők és füzetek száma. Előterjesztetnek és hosszas vita után megállapították az egyetemes tanügyi kongresszus teteleire a tegnapi délután tartott választmányi ülés által ajánlott megjegyzések és határozatok. Vántsa György szabad előadást tartott a kezűgyessége oktatás fontosságáról, terjedéséről s bemutatta a népiszkolai kezűgyesítő oktatás munkafokozatait. Ezután a tisztikar lemondása s az új tisztviselők megválasztása képezte a közgyűlést tárgyait.

* **Megfagyott negyvennyolc hazvéd.** Megbotránkoztató dologról adnak hírt Esztergomból, Dagb, esztergom-vármegyei községben e hó 14-én, reggel megfagyva találtak a nyílt utcán Béjes Pál földmivest, volt 48-as honvédot. Se csaoargó, se idegen nem volt ez a szegény ember, évek hosszú sora óta daghi lakos volt már, él a faluban egy leánya is, valami Horváth Bertalané, aki egyik példányképe a rémregényekben előfordulni szokott női hiénának, Nem akarta vagyontalan, beteges vén apját hazában tűrni; eleinte kegyetlenül bánt vele a napokban pedig elűzte házából. A község bíró többször figyelmeztette őt arra, hogy tegyen eleget gyermeki kötelességének és fogadja vissza a szerencsétlen öreget, de a kegyetlen szívű aszony még hallani sem akart róla. Az öreg az utcán töltötte el a dermesztő téli éjszakákat, úgy tengette életét, mint a gazdatlan kutya. Végre is megkönyörült rajta a halál, e hó 14-ének éjjelén megfagyott. Az egész községben óriási a felháborodás a községi asszony ellen s valószínű, hogy el is fogja venni méltó jutalmát, mert a főszolgabírósg feljelentette a büntető járásbírósnál.

x **Alföldy Károly** tánciskolájában a 2-ik tanfolyam 1896. jan. 1-én veszi kezdetét, beiratások elfogadtnak mai naptól lakásán.

Az anyakönyvi hivatalból.

(Születtek decz. 27.)

Kovács István (Eszter ref.)
Magyar Imre (Margit, Iona kath.)
Nagy Sándor (Mária ref.)
Kapás Mária (István ref.)
Csonka Imre (Róza ref.)
Szabó János (István ref.)
Hadadi Sándor (Sándor ref.)
Kubinyi Petronella (Iona kath.)
Buszko Andras (Mária g. k.)
Barna István (Péter ref.)
Busi Antal (Antal ref.)
Lusztig Károly (leány izr.)
Sárga László (László, József ref.)
Kerekes Sándor (Jolan ref.)

(Elhalálozások 1895. decz. 27-én.)

Perge Gáborné Luczi Katalin (ref. 73 é. aggkór.)
Ókrós György (ref. 53 é. tüdőlob.)
Zamborné Petermán Julianna (ref. 50 é. alképlet.)

Táviratok,

Grenedics Augusztálygyilkosa.

Budapest, decz. 28. (A »Debreczen« eredeti távirata.) F i g á r Kázmért, ki

tudvalevőleg Grenedics Augusztálygyilkosa s néhány forintjától megfosztotta, a budapesti királyi törvényszék halálra ítélte.

A budapesti királyi ítélőtábla ma foglalkozott ez ügygel s a halálítéletet életfogytiglani fegyházra változtatta át.

Budapest főkapitánya

Bpest, decz. 28. (A Debreczen ered. táv.) A legmegbízhatóbb forrásból nyert értesülések szerint Budapest fő és székváros főkapitányává Rudnay Béla főispánt nevezik ki.

Báró Splényi Ödön rendőrtanácsos — hír szerint — nyugalomba vonul.

Gőzmalmok egyesülése.

B u d a p e s t, decz. 28. (A Debr. ered. táv.) A »Pannonia« gőzmalom részvényesei mai közgyűlésükön kimondották az »E r z s é b e t« gőzmalommal való egyesülést.

Nagy idők tanuja.

Budapest, decz. 28. (A »Debreczen« er. távirata.) L ö v é s z György a budapesti ügyvédek »nesztor«-a ma reggel meghalt. Az elhunyt nagy szerepet vitt a fő és székváros közelében egész az utóbbi évekig. A szabadság harcban tevékeny részt vett. Halála általános és mely részvetet kellett a főváros társas köreiből melynek az elhunyt öreg úr kedvelt alakja volt.

CSARNOK.

A királyi tanácsosok.

— Regény. — 1.

Irta: **Vértessy Arnold.**

Hiszen volt Vámoson más királyi tanácsos is; hogy ne lett volna? Ő felsége csak nem maradhatott anélkül, hogy Vámoson is ne lettek volna tanácsosai. Az alispán is királyi tanácsos volt, a pénzügyigazgató is az volt, a tanfelügyelő is. De azért, ha a királyi tanácsosokról volt szó, az alatt rendszeresen csak Hajnóczyék értették.

Az egész kisvárosban azon a néven emlegették őket, természetesen mindenütt azzal a tisztelettel, mely az ilyen derek úri házat megilleti, a hol az évminden szakában kitünőbbédekre és hatalmas vacsorákra számíthat a vámosi intelligencia.

A vármegyei urak is gyakran megfordultak a vendégszerető háznál: a Konyaryak, a Tihanyiak, a Buksyak, sőt még a dolyfős Agashazyak is. Alig mult el hét, hogy a fiatal Agashazy Miklós négyes fogatát ne látták volna ott s a városban már arról beszéltek, hogy Agashazy Miklós elveszi a szép Hajnóczy Saroltát.

A főispán maga is megszólította Agashazy Miklóst:

— Na mikor gratulálhatunk?

A mire Agashazy Miklós úgy megzavarodott, hogy nem tudott egyebet felelni, csak annyit, hogy:

— Izé... hogy is mondjam... Nagyon kedves leány... Nem igaz, hogy nagyon kedves?

— Persze, — biztatta a főispán. — És gazdag.

Agashazy Miklós kurta kis szöke bajuszát rángatta:

— Mit gondolsz?... hogy is mondjam?...

A főispán megértette, a nélkül, hogy Agashazy Miklósnak bővebben kellett volna magyarázni, a mi izék nélkül bajosan is ment volna. Olyan kényes dolog volt az, amiről, ilyen gavallér, mint Agashazy Miklós

nem szívesen beszél. Persze, hogy elkelt volna egy kis pénz, sok pénz is, mert bőven maradt adósság az öreg halála után; de azért Agashazy Miklós soha sem fog oda sülyedni, hogy olyan házasságot csináljon, mint Bihari Zoltán gróf.

— Ugyan kérlek, egy sajtkereskedőnek a lányát!

Olyan nem cselekszik Agashazy Miklós. Ha az embernek az atyja is kamarás volt, hát tudja, hogy mivel tartozik a családjának.

— Nagyon természetes, — helye-elte a főispán.

A két méltóságos ur megértette egymást, de nem akarták a dolgot feszegetni, mert hát a mi a Hajnóczy családot illeti, nem volt egészen bizonyos, hogy az igazi Hajnóczyakból valók-e? Afféle püspökrokonság. Most már az igazi Hajnóczyak is erősen tartják ugyan a rokonságot ő excellentiájával s az egész adobágyi Hajnóczy nemzetség büszke erre a rokonságra; de hogy is mondjuk?... az emberek olyasmint is beszélnek, hogy a kegyelmes püspök valami szegény harangozóknak lett volna a fia és semmiféle atyafiságban sem állna az igazi Hajnóczyakkal.

Bizonyosat azonban nem tudhatni ilyen messze földről jött emberekről. — Agashazy Miklós hát csak folytatta látogatásait és gondolkodik tovább a dolgokról, hogyhát izé... megtegye-e?

S néha-néha már csaknem elhatározza magában, hogy isten uccse megteszi.

De a hol Agashazy Miklós jár, mit remélhetnek ott a Buksyak a Tihanyiak. meg a többi tönkre jutott, vagy tönkrejutás felé vergődő uri ember? Pedig azok is remélnék, — azokra is ráferne egy jó párti, azok is mutogatják Hajnóczyék haza előtt a négyes fogataikat meg a kettőst, a kiknek nincs más és pattogtatják az ostoraikat, hogy gyönyörűség hallgatni.

Hát a városi fiatalság? A törvényszéki aljegyzők, a joggyakornokok, a főispáni titkár s a többi előkelő ifjuság, a kiknek nincsen ugyan lovaik, se kocsijuk, de biznak elegáns megjelenésükben, a fölökig érő magas inggalérokban, az óriás terjedelmű echarpeokban, melyeket, mint hatalmas törülközőket csavargatnak nyakuk körül. Ezek is mind remélnék, és mind sovárognak, mert kinek a szive maradna érzéketlen egy szép gazdag leány látására?

Haj, az a gazdagság! Mesés dolgokat beszélnek arról Vámoson. Rengeteg pénzének kell lenni. Némelyek azt mondják, hogy értékpapirokban, de nem tudhatni bizonyosan, hogy hol, csak az bizonyos, hogy nagyon sok lehet. Akarmikor megszólítják, hogy erre kellene, vagy arra kellene, ő mindegy kész adakozni minden közzé: képvise őválasztásra, árva gyermekekre, a polgármester jubileumára, új biliárdra a kaszinóban vagy új harangra a toronyban, neki az mindegy, nincs olyan alairási iv, a mire ő alá ne írta.

Czupa jószívűség, czupa barátság volt az egész ember. Az ugaros — karádi, s a szentjakabi közbirtokos urak, ha megszorultak, csak hozzá jöttek:

— Pajtikám, nem adhatnál száz forintot vagy kétszázat aratásig? Akkor majd megadom hálás köszönettel!

S a többi. Már a hogy az ilyen megszorult urak szokták. És Hajnóczy Gábor sohasem komiszkodott, hogy viszakérte volna.

Ilyen érdemes ferfit csak kitüntethetett ő felsége. Támogatta is mindenki. — A Vámosi Hirlapban kiadtak az életrajzát; a Vámos és Vidékében még az arczképét is. A dalarda megválasztotta diszelnökének. — A tüzoltók szintén.

Az alispán, a polgármester, a törvényszéki elnök csaknem mindennapos vendégek voltak nála. A főispán ő méltósága is gyakran szerencséseltette látogatásával e derek úri házat...

A meynyi finom bort, tokajt, francia pezsgőt megivott a vámosi intelligencia s a vámosi urak, annyi még sohasem fogyott el Vámoson.

De győzte a püspök nagybácsi pinczéje, meg a pénztára. Négy-százezer forint évi jövedelemből — annyija volt a püspöknek — csak

Kedvező alkalom!

Leszállított árak!

egy divatos téli kabát szövet béléssel
7 frttől feljebb.

egy elegáns sima posztó kabát
9 frttől feljebb.

egy finom préselt Plüsch kabát
10 frttől feljebb.

egy vattirozott félrad angorával
15 frttől feljebb.

egy szörme caracul gallér
12 frttől feljebb.

egy jó meleg gyermek köpeny
3 frttől feljebb.

egy elegáns diszitett női kalap
2 frt 50 krtól feljebb.

Remek modell darabok félárban.

Rózsa Lajos

női divat-termében, Debreczen, Kistemplom-bazár

Kiadó tanyaföld.

13 és fél nyilas a kistelepen,
gazdasági épületekkel ellátva,
1896. évi szeptember 1-sőtől
kiadó.

Értekezhetni Vár-utca 356,
szám.

Malatinszky Ferenczcel,

KÖHÖGÉS,
rekedtség és elnyálkásodásnál
a torok és légzési szervek
MINDEN ZAVARAI NÁL
melegen ajánljak
EGGER
kitünő hatású
mellpasztilláit.
Kaphatók 25 és 50 kros eredeti do-
bozokban, minden gyógyszerárban és
nevezetesebb gyógy-fűszerüzletben.
Fő- és szétküldési raktár
EGGER A. és FIAI
Nádor-gyógyszertára
BUDAPEST, Váci-körút 17.

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & Cie
FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.
Mindenhol kapható.
Vezérlőiroda: BUDA és BLOCHMANN, Budapest és Bécs.

HIRDETMÉNY.
A „debreczeni ipar és kereskedelmi bank“
közhírré teszi, hogy a nála elhelyezett
és ezután elhelyezendő könyvbetétek után
f. é november hó 1-től
5% betéti kamatot fizet.
A magy. osztalysorsjáték nyereségei minden levonás nélkül fizettetnek ki.
Debreczen, 1895. október hó 26-án tartott üléséből
Az igazgatóság.

UJ ÜZLET.
Finom Cubarum 1 liter 1.— és 1.20 kr.
Kiváló fin. Jamaica-rum » 1.80 és 2.40 kr.
» » Jáva » » 2.40
Egy * tokaji cognac kibontva » 1.80
** » » » » 2.40
és üvegekben » 1.20-tól 4.20-ig.
rum és cognac kapható 1/10, 2/10, 5/10, és 1 literes üvegekben és kibontva
bármely mennyiségben, továbbá igen jó fővő szepességi lencsét 1 kg. 18,
20 és 24 krért, szepességi borsót egész 1 kg. 18, fél 16 krért. Stokeraui
lencse 1 kg. 24 és 28 kr. Stokeraui borsó szép nagyszemű és jó fővő
1 kg. 28 kr. valódi és nagyszemű olasz gesztenye 1 kg. 24 kr. idei ter-
mésű orosz karaván és mindenféle más thea 1 deka 5 krtól feljebb és
mindenféle fűszereket a legolcsóbb árban számítok és a jó minőségről
jót állok.
Van szerencsém a nagyérdemű közönséget próbavásárlásra fel-
hívni, biztosítom, hogy mind az áruimmal és olcsó áruimmal gyors és
pontos kiszolgálásommal meg fog elégedve lenni.
Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva
maradok
kiváló tisztelettel
Jánossi Béla
Kenyér-piacz

István gőzmalom örleményei.

Mazsola kilója 44 és 48 kr.

Vérfegy.
F E R E N C Z
Pálinka (soszorszesz),
Vértes gyógysz.-féle
használatban a leghatásosabb.
DEBRECZENBEN: Dr. Rothschnok E., Tóth Béla gyógyszer-
rész uraknál, a hol azonkívül raktáron vannak a sasgyógytár
világhírű gyógyszerei u. m.: Dr. Heuffel-féle gyomorossontia,
Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok, Injectio veget et
capsules vegetales, B náti növénynedv, Herkulesfürdői
köszvénysszesz, Antibetin, Dr. Heuffel-féle hajszesz, Lugosi
arczkenőcs, Dr. Heuffel-fél hajszőnővesztő kenőcs, stb.
kapható, valamint közvetlenül
Vértes Lajos
sasgyógytárában Lugoson 100 a.

Goldstein Karolin

Miedergyarában
főpiacz, Huber-ház a Mik-
lós-utczával szemben min-
denféle **MIEDEREK**
mérték szerint olcsó árak
mellett készíttetnek.
**Kész miederek igen
jutányos áron!**

Ditmár

álló és függő lámpákat
villany égőkkel

tulhalmozott raktár folytán
teljesen **gyári áron** áru-
lom ki.

Minden nálam vásárolt
nagyobb függő lámpához egy
doboz

Sirius golyót

dijmentesen adok, mely golyók
által a lámpa nappali fényt ad.

Ifj. Pájer József,
DEBRECZEN.

Egy csomag élesztő 24 kr. ismét eladóknak 20% engedmény.

Figyelmeztetés.

A t. cz. háziasszonyok b. figyelmét ezennel van szerencsém
a Berger-féle **élesztőre** felhívni, melynek gyártmánya, a helybeli
piacon már évek óta egyedül általam árusítatik, ugyanitt nálam
beszerezhető különösen minőségű **pitlélt rozsliszt kenyérnek**,
továbbá valódi **István-gőzmalmi buza-liszt**, finom **Jamaica**
és **Cuba-rum**, legfinomabb **pecco és mandarin-tea**, **Görzi**
mar ni, nagy-zemű boszn. **szilva**, **szilvaiz** (lekvár) és vékony-
haju **dió**, **tisztított mazsola** és válogatott **mandula**, ugy-
egyéb friss és jó minőségű **fűszer-árak** a legjutányosabb áron

KOHN LAJOS

Nagy-Hatvan-utca 1099., Mayer Ferencz-féle ház.

Egy csomag élesztő 24 kr., ismét eladóknak 20% engedmény.

A legdiszesebb

alkalmi ajándéktárgyak,
gyönyörű

függő lámpák

a legegyszerűbbtől, a legszebb kivitelig, valamint

kitűnő minőségű

és olcsó petroleum

Lám Sándor

üveg- és petroleum üzletében

Főpiacz, Hatvan-utca sarkán.

Nagymennyiségben
egyes ruhákra finom
kelmemaradékok
féláron.

BOROS TESTVÉREK

NŐI-DIVAT ÜZLETE

Óriási nagy

raktárunkat ápasztandó, elhatároztuk f. év december hó 1-étől
karácsonyi ajándéknak is alkalmas következő cikkeket le-
szállított árakban ajánlani.

Dupla széles Casmir minden színben	Mtr. á	23 kr.
meleg tiroli kazán mintázott	" "	27 "
120 cm. " posztó kitűnő szín- és minőségben	" "	65 "
Jó mosó velezek szép színekben	" "	22 "
Meleg, fejre való kendők darabja	" "	28 "

Nagy posztó kendők 1 frt 50 kr.

Férfi, női és gyermek meleg alsók, kestyűk és harisnyák.
Selyem genília Echarpok és kendők, férfi ingek, gallérok,
nyakkendők.

DEBRECZEN,

Kossuth-utca 3. szám.

Kezdett és kész női
kézimunkák

minden

hozza szükséges kellékekkel.

Kedvező fizetési feltételek mellett.

Nagy raktár
mindenfaj szőnyegből
futók és Linoleumból
viaszos Parquet
és bőrvászonból
Kardos Lászlónál

Kossuth-utca.

SIRKÖVEK

márvány, gránit,
syenith, porphirben stb.

egyszerű és diszes kivitelben, tulhalmozott
raktár miatt

gyári áron alól.

Kész raktár mindenféle butorggártmányban.

Boros I.

sirkőraktáros, Iparbank-palota.

Mi-

előtt sérvkötő, has- és
köldökkötő, egyenes
tartó, ortopediai fűző,
múláb, műkéz, minden-
nemű kötszer suspen-
zor, irrigator fecskendő,
gummiáruk, vagy bár-
mely a betegápoláshoz
szükséges eszközt besze-
rezni tetszik, tessék

**Polgár
Sándor**

egyet. gyakorlott kötszerész
BUDAPEST,

VII. Erzsébet-körút 50. sz.

a legújabbban megjelent nagy képes árjegyzéke
kérni, mely bérmentve lesz küldve.

Fenti címre ügyelni tessék!

NAGY

Karácsonyi és Újévi Occásio!

HEIMAN és HALMÁGYI

női- és gyermek-felöltő áruházukban

DEBRECZEN, FŐTÉR.

Az idény előrehaladottsága folytán raktárunkon levő nagymennyiségű

kabát, bunda, cap, rádköpeny gallér, gyermekruha,

szőrmeáruban:

persianer, astrachan, carocul, nyest, sealskin, susik,

Thibet, gallér, muff, sapka és colliert

feltűnő olcsó árak mellett

bocsátjuk nagybecsű vevőink rendelkezésére

Legalkalmasabb

AJÁNDÉK TÁRGYAK

Steiner és Wittmannál

DEBRECZEN, Főpiacz, főposta mellett

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.